

An toàn khu Định Hóa – Địa chỉ đỏ để giáo dục truyền thống lịch sử cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên

Nguyễn Thị Hoa* Chu Thùy Linh*, Phạm Tùng Hương*

*Khoa môn Chung, Trường Cao đẳng Thái Nguyên

Received: 27/2/2024; Accepted: 5/3/2024; Published: 12/3/2024

Abstract: Universities and colleges in Thai Nguyen province are places to train and provide high-quality human resources for the Northern midland and mountainous region, with the task of fostering and educating young people to become good people, both pink and professional. To do so, students in the province's universities and colleges need to receive comprehensive education in many fields. Studying on a land rich in revolutionary historical traditions, educating students on the historical traditions of the Safe Zone Dinh Hoa - Thai Nguyen is necessary to educate patriotism and revolutionary ideals. . From there, improve the quality of comprehensive education for students in Thai Nguyen province.

Keywords: Propaganda, historical tradition education, role of Dinh Hoa, Thai Nguyen students

1. Mở đầu

Các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên là nơi đào tạo, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho khu vực trung du miền núi phía Bắc, có nhiệm vụ bồi dưỡng giáo dục lớp trẻ trở thành những con người vừa hồng vừa chuyên. Muốn vậy, sinh viên trong các trường đại học, cao đẳng của tỉnh cần phải được giáo dục toàn diện trên nhiều lĩnh vực. Học tập trên mảnh đất giàu truyền thống lịch sử cách mạng, việc giáo dục truyền thống lịch sử An toàn khu (ATK) Định Hóa - Thái Nguyên cho SV là việc làm cần thiết để giáo dục lòng yêu nước, lý tưởng cách mạng. Từ đó nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho SV trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của An toàn khu Định Hoá trong căn cứ địa kháng chiến Việt Bắc

Cách đây 77 năm, Chủ tịch Hồ Chí Minh, các cơ quan Trung ương Đảng, Chính phủ đã chuyển từ Thủ đô Hà Nội về các an toàn khu vùng Việt Bắc: Tân Trào (Tuyên Quang), Định Hóa (Thái Nguyên), Chợ Đồn (Bắc Kạn) để lập căn cứ lãnh đạo cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. ATK- là mảnh đất giàu truyền thống đấu tranh chống ngoại xâm, có vị trí chiến lược cũng như cơ sở cách mạng vững chắc; hội tụ đầy đủ những điều kiện thuận lợi cho cơ quan đầu não của Đảng đặt chân. Từ tháng 3/1947, Định Hoá (Thái Nguyên) đã trở thành một trong những ATK Trung ương quan trọng trong căn cứ địa Việt Bắc.

Suốt thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, nhân dân các dân tộc huyện Định Hoá đã sớm nhận thức được trách nhiệm to lớn của mình, phát huy cao độ truyền thống đấu tranh cách mạng của địa phương, làm trong vai trò của ATK Trung ương trong căn cứ địa Việt Bắc.

- Thứ nhất, ATK Định Hóa là một trong những bộ phận quan trọng nhất của căn cứ địa Việt Bắc nói chung và an toàn khu Trung ương nói riêng.

Trong hệ thống ATK của Trung ương đóng ở căn cứ địa kháng chiến Việt Bắc thì việc chọn Định Hóa là trung tâm chỉ đạo cuộc kháng chiến là một quyết định đúng đắn, sáng suốt thể hiện tầm nhìn chiến lược của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh. Từ ATK Định Hóa – trung tâm của an toàn khu Trung ương, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đưa ra nhiều quyết định lịch sử, có tính chất quyết định đến thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Pháp như: Chỉ thị Phải phá tan cuộc tấn công của giặc Pháp (Thu - Đông 1947); quyết định chiến lược biến hậu phương của địch thành tiền phương của ta những năm 1948 - 1949; quyết định mở các chiến dịch: Biên giới (1950), Hòa Bình (1952), Tây bắc (1953), chiến dịch Điện Biên Phủ (1953)... Nhiều sắc lệnh quan trọng của Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa cũng được ký tại ATK Định Hóa. Đáng chú ý là sắc lệnh về nghĩa vụ quân sự; tổng động viên; kiện toàn Ủy ban Kháng chiến; giảm tô và cải cách ruộng đất... Cũng tại nơi đây, Chủ tịch Hồ Chí

Mình đã đón tiếp nhiều vị khách quốc tế, đặt cơ sở cho việc xây dựng nền ngoại giao giữa Việt Nam với nhiều nước trên thế giới và tranh thủ sự ủng hộ của quốc tế với cuộc kháng chiến. Tất cả những nội dung trên khẳng định vai trò “khu vực an toàn” của ATK Định Hóa trong suốt thời kỳ toàn quốc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

- *Thứ hai, ATK Định Hóa - nơi thực hiện chế độ dân chủ mới:* Định Hóa là khu giải phóng nên người dân ở đây sớm được hưởng những quyền lợi do cách mạng đem lại. “Chính sách “người cày có ruộng” được thực hiện trong thời kỳ toàn quốc kháng chiến; các Ty khuyến nông được thành lập và tích cực thực hiện các chính sách khuyến khích phát triển sản xuất, đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt” [1]. Qua đó, nông dân các dân tộc làm quen dần với phương thức làm ăn tập thể, ý thức lao động tập thể, tinh thần đoàn kết tương thân tương ái trong đồng bào các dân tộc ngày càng được phát huy cao độ.

Không những là nơi thực hiện thí điểm các chính sách về kinh tế, tài chính và ruộng đất, từng bước thoả mãn quyền lợi vật chất cho đồng bào các dân tộc, ATK Định Hóa còn là nơi được chú trọng chỉ đạo xây dựng cuộc sống mới về văn hoá. Nền văn hoá mới được xây dựng theo phương châm: dân tộc - khoa học - đại chúng.

Năm 1950, Đảng và Chính Phủ thực hiện cải cách giáo dục, đến năm học 1953-1954, Định Hóa đã xây dựng được hệ thống giáo dục phổ thông từ cấp I đến cấp II, đáp ứng như cầu học tập của con em đồng bào các dân tộc trong huyện.

Việc chữa bệnh được chú trọng. Khi ốm đau, bệnh tật, bà con các dân tộc đã biết dùng thuốc. Hiện tượng “cầu ma”, “cúng ma” giảm dần. Hệ thống cơ sở y tế được xây dựng cùng với đội ngũ cán bộ y tế ngày càng phát triển.

Chế độ dân chủ mới đã đem lại cho nhân dân các dân tộc huyện Định Hóa các quyền tự do, dân chủ trên nhiều lĩnh vực. Chính quyền dân chủ nhân dân ở Định Hóa thực sự là của dân, vì dân, khối đại đoàn kết dân tộc ngày càng được củng cố. Đó chính là những nhân tố quan trọng bảo đảm cho ATK Định Hóa - trung tâm thủ đô kháng chiến tồn tại vững chắc trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp.

- *Thứ ba, ATK Định Hóa đã làm tròn vai trò hậu phương kháng chiến:* Với vị trí địa lý ở trung tâm căn cứ địa Việt Bắc, nhân dân nơi đây luôn ý thức sâu sắc về vai trò, trách nhiệm của mình đối với sự nghiệp kháng chiến của dân tộc.

Từ ngày đầu kháng chiến toàn quốc bùng nổ,

đồng bào huyện Định Hóa đã đóng góp hàng chục vạn ngày công, hàng triệu cây tre, nứa, lá, gỗ... để xây dựng nơi ở và làm việc của các cơ quan Trung ương. Nhiều gia đình còn nhường nhà để làm trụ sở cơ quan, nơi ở cho cán bộ, làm kho của Nhà nước trong suốt thời kỳ kháng chiến. Cùng với đó, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Định Hóa đã có nhiều biện pháp tích cực tăng gia sản xuất để không ngừng tăng cường tiềm lực kinh tế, cung cấp lương thực, thực phẩm phục vụ các cơ quan đầu não kháng chiến và các đơn vị đóng quân trên địa bàn huyện.

Khi mạng lưới giao thông còn nhiều khó khăn, nhân dân Định Hóa đã góp công sức sửa đường để đảm bảo vận chuyển lương thực, thực phẩm, hàng hoá vào ATK và vận tải vũ khí, trang bị, lương thực, thực phẩm từ hậu phương ra tiền tuyến được thông suốt.

Tại ATK Định Hoá, ngày 6/12/1953, Bộ Chính trị họp quyết định mở Chiến dịch Điện Biên Phủ, hòa nhịp phong trào “Tất cả cho chiến dịch Điện Biên Phủ”. “Ngoài 5.951 lượt dân công phục vụ tại ATK; đầu năm 1954, huyện uỷ Định Hoá còn huy động một lực lượng lớn, thành lập nhiều đoàn dân công hỏa tuyến tham gia phục vụ chiến dịch Điện Biên Phủ; đã có 675 cán bộ, chiến sĩ trực tiếp tham gia chiến đấu; nhân dân các dân tộc huyện Định Hóa đóng góp hàng trăm tấn thóc gạo, hàng chục tấn thịt, góp phần giúp bộ đội ngoài mặt trận ăn no đánh thắng quân thù” [2].

- *Thứ tư, ATK Định Hoá là một trong những nơi xác lập các mối quan hệ ngoại giao.*

Tại ATK Định Hoá, trong tình thế cách mạng bị bao vây cô lập, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp gặp muôn vàn khó khăn, “Chủ tịch Hồ Chí Minh và các nhà lãnh đạo Việt Nam đã có nhiều hoạt động ngoại giao quan trọng như: làm việc với Chính phủ kháng chiến Lào và Mặt trận Lào yêu nước, đoàn cố vấn Trung Quốc; đại diện các Đảng Cộng sản Pháp, Liên Xô”...[3] Những hoạt động ngoại giao của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Trung ương Đảng và Chính phủ tại ATK Định Hoá đã làm cho nhân dân thế giới ngày càng hiểu rõ về tính chất của cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược, đồng thời tranh thủ được sự đồng tình ủng hộ của thế giới cho cuộc kháng chiến của nhân dân ta.

Có thể thấy, ATK Định Hoá trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp trở thành một phận quan trọng nhất của ATK Trung ương; là niềm tin, là nguồn động viên to lớn về chính trị, tinh thần cổ vũ toàn quân, toàn dân Việt Nam nuôi chí bền gan chiến đấu cho đến thắng lợi cuối cùng.

2.2. Thực trạng và một số giải pháp đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục giá trị lịch sử của ATK Định Hoá trong SV trong các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên

Thái Nguyên là trung tâm giáo dục lớn của cả nước với gần 30 trường đại học, cao đẳng đóng trên địa bàn Tỉnh. SV các trường đại học, cao đẳng mang những đặc điểm chung của SV. Có thể khái quát những đặc điểm cơ bản đó là độ tuổi trung bình từ 18 – 22 tuổi, đa số có phẩm chất đạo đức tốt, có lối sống và lý tưởng cách mạng tốt, có trình độ kiến thức cao và tương đối đồng đều; được hưởng thụ những giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc. Thực tế trong đời sống xã hội phần lớn SV Thái Nguyên vẫn giữ được những định hướng giá trị tốt đẹp như: chủ động, tích cực, nâng cao ý thức trách nhiệm, rèn luyện phẩm chất đạo đức, quyết đấu tranh chống những biểu hiện tiêu cực, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước...

Tại các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên trong những năm qua, công tác tuyên truyền, giáo dục lịch sử truyền thống cách mạng nói chung và giáo dục giá trị lịch sử của ATK Định Hoá nói riêng trong SV được quan tâm chú trọng nhưng chưa đạt hiệu quả như mong muốn. Để nâng cao nhận thức vị trí vai trò của ATK Định Hoá cho SV các trường, cần một hệ thống tổng hợp các giải pháp sau đây:

Một là, trong mỗi cơ sở đào tạo phải nhận thức đúng, đầy đủ tính cấp bách và tầm quan trọng của công tác giáo dục truyền thống lịch sử dân tộc và lịch sử địa phương, đồng thời coi đây là một trong những vấn đề cơ bản trong thực hiện mục tiêu giáo dục đào tạo của các trường cao đẳng, đại học tỉnh Thái Nguyên. Mục đích cao nhất của việc tuyên truyền, giáo dục là hình thành niềm tin sâu sắc của thế hệ SV vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, sống có trách nhiệm với Tổ quốc, gia đình và bản thân, có ước mơ, hoài bão, kiến thức, kỹ năng, sức khỏe tốt, tư duy năng động, sáng tạo, lạc quan, tự tin, dám nghĩ, dám làm; có nhiều đóng góp quan trọng trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Hai là, Đảng uỷ, Ban giám hiệu nhà trường, các khoa, các phòng ban chức năng cũng như Đoàn thanh niên, Hội SV phải đưa vấn đề giáo dục giá trị lịch sử ATK Định Hoá cho SV vào một trong những nội dung giáo dục chính trị tư tưởng cho SV và có kế hoạch triển khai thực hiện cụ thể.

Công tác tuyên truyền về giá trị khu căn cứ địa ATK Định Hoá cần phải có trọng tâm, trọng điểm, tạo ấn tượng sâu sắc và có sức lan tỏa lớn như: Tổ chức các cuộc thi kể chuyện về lịch sử và các buổi văn nghệ truyền thống; tổ chức các buổi tọa đàm lịch sử; cho SV đi thăm quan khu di tích lịch sử căn cứ địa ATK Định Hoá, nơi ở và làm việc của Chủ tịch Hồ Chí Minh... Cần có sự phối hợp giữa Đoàn thanh niên với chính quyền địa phương tổ chức các hoạt động đào tạo, hoạt động tình nguyện, hoạt động vì cộng đồng, hoạt động tri ân, đi viếng và chăm sóc các khu nghĩa trang liệt sĩ...

Ba là, cần thông qua công tác giảng dạy để lồng ghép những kiến thức về giá trị lịch sử của ATK Định Hoá. Ở lĩnh vực này các môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam có vai trò, vị trí đặc biệt to lớn đối với việc giáo dục các giá trị lịch sử cho SV. Vì vậy, đội ngũ cán bộ giảng dạy các môn học này trong nhà trường cần khéo kết hợp, lồng ghép giáo dục lịch sử dân tộc và lịch sử địa phương cho SV trong mỗi môn học.

Bốn là, sử dụng, phát huy vai trò của các công cụ hỗ trợ với công nghệ, phương tiện hiện đại trong công tác giáo dục giá trị lịch sử của khu căn cứ địa ATK. Cần phát huy ưu thế của cách mạng 4.0, internet, mạng LAN, báo chí, mạng xã hội, website chính thức của tổ chức Đoàn thanh niên trong các trường... để tuyên truyền sâu rộng và thường xuyên hơn về ATK Định Hoá và vai trò của nó đối với cách mạng và kháng chiến.

3. Kết luận

Với giá trị lịch sử vô cùng quý giá, ATK Định Hoá mãi mãi là địa chỉ đỏ trong giáo dục lịch sử, truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ tỉnh Thái Nguyên, là nội dung quan trọng trong giáo dục tư tưởng, quan điểm, lối sống văn hóa thanh niên Thái Nguyên trong cuộc cách mạng 4.0 nhằm hướng đến một thế hệ thanh niên thời kỳ mới “Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn” góp phần xây dựng và phát triển đất nước vì mục tiêu: “Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh”/.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chỉ đạo tổng kết chiến tranh (1995), *Tổng kết cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp – Thắng lợi và bài học*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Định Hoá (2000), *Lịch sử Đảng bộ huyện Định Hoá (1930-2000)*, nhà máy in Quân đội, Hà Nội.
3. Ban Nghiên cứu lịch sử Bắc Thái (1987), *Bắc Thái trong căn cứ địa Việt Bắc*, Thái Nguyên.